

Rapport

Plastic Peukmeuk 2020

31 augustus 2020 t/m 15 november 2020

GoClean Nederland B.V.

Marloes Heebing/Jan Daamen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Litterati en ZwerfAfvalKompas	3
3. 1 ^e deel rapportage	4
3.1 Samenvatting opmerkingen vrijwilligers	4
3.2 Analyse vanuit Zwerfafvalkompas	5
4. 2 ^e deel rapportage	16
4.1 Analyse vanuit het Zwerfafvalkompas	16
5. Conclusies	22
6. Opmerkingen en Aanbevelingen	23
7. Nawoord	24

1. Inleiding

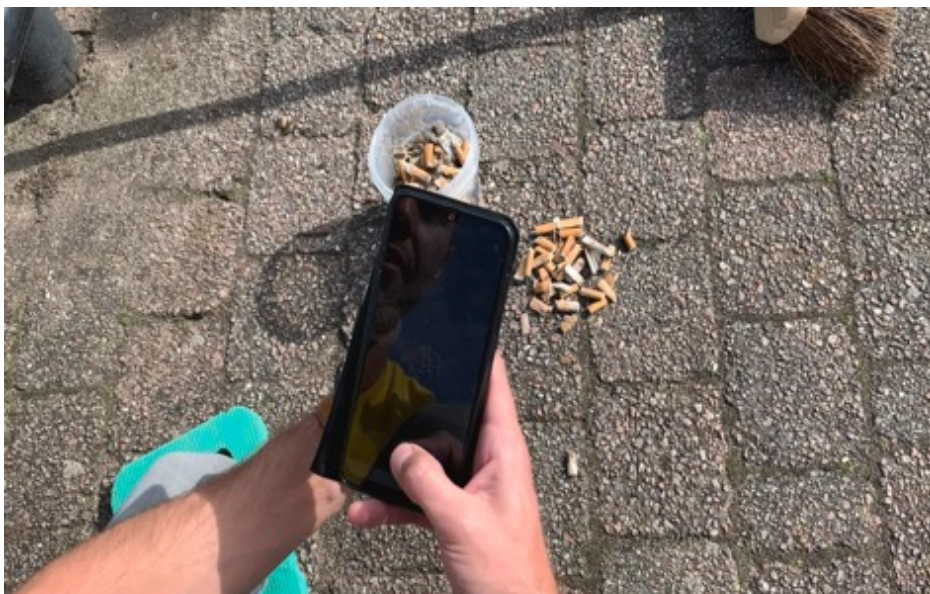
Sigarettenpeuken worden wereldwijd het meest gevonden als zwerfafval. De schatting is dat er in Nederland elk jaar 10 miljard sigarettenpeuken op straat als zwerfafval belanden, waarvan 2 miljard stuks in onze natuur terecht komen. (bron Peuken op straat 2009)

Filters bestaan uit cellulose acetaat (type plastic) en resttabak. Cellulose acetaat breekt niet af in de natuur en vanwege dit feit dragen zwerfpeuken direct bij aan het plasticprobleem in onze oceanen. Resttabak breekt wel af, maar bevat giftige stoffen die ook zeer nadelig zijn voor onze leefomgeving. Daarnaast zijn locaties met peukenvervuiling onaantrekkelijk en dragen niet bij aan de leefbaarheid.

Vanwege deze verontrustende omstandigheden is de actie Plastic Peukmeuk 2020 gestart. Het heeft als doel te laten zien, dat Nederland bezaaid ligt met filters.

Het 1^e deel van dit rapport is gebaseerd op alle gefotografeerde en geregistreerde filters in de Litterati-app van maandag 31 augustus t/m zondag 6 september 2020. Die week vond de speciale Plastic Peukmeuk actie plaats en werden door vrijwilligers alleen filters opgeruimd en geregistreerd in Litterati. In de speciaal aangemaakte challenge Plastic Peukmeuk 2020, hebben die week 44 vrijwilligers 48.025 filters geregistreerd. Daarnaast hebben 59 vrijwilligers 5.290 filters buiten de challenge om opgeruimd en geregistreerd in de Litterati-app. Deze filters zijn tijdens een algemene zwerfafvalopruiming geregistreerd. Het totale aantal geregistreerde filters bedraagt 53.315.

Gezien de schrikbarende hoeveelheid filters die in de week van 31 augustus t/m 6 september geregistreerd en opgeruimd zijn, is besloten om vrijwilligers in Nederland te vragen om tot eind november 2020, filters te blijven opruimen en registreren in de Litterati-app. Hierover zullen wij in het 2e deel van deze rapportage inzichten geven.

2. Litterati en het ZwerfAfvalKompas

Litterati is een Registratie Applicatie voor de smartphone. In deze App wordt al het gevonden zwerfafval vastgelegd middels een foto, voorzien van coördinaten en voorzien van registratielabels. Alle vastgelegde stuks zwerfafval zijn terug te vinden op een kaart die een goed beeld geeft waar wat is gevonden.

De foto's worden voorzien van registratielabels (zogenoeten Tags), die een waardevolle bijdrage leveren aan de analyse van het zwerfafval. De labels worden toegevoegd volgens de COMB methode. COMB staat voor Categorie, Object, Materiaal en Merk (engelse woord Brand). Deze methode vereenvoudigt het analyseren van data over samenstellingen, hoeveelheden, doelgroepen en herkomst.

Het sigarettenfilter heeft de volgende labels: Smoking, Cigarette butt, Cellulose Acetate.

Het ZwerfAfvalKompas is een online impactplatform dat is ontwikkeld om de in Litterati geregistreerde foto's te kunnen labelen en de data consistent te maken. Middels de analysetools in het Kompas worden inzichten verkregen en wordt de vertaalslag gemaakt naar gedetailleerde en volledig feitelijke informatie.

De data-overzichten in deze rapportage zijn verkregen vanuit het ZwerfAfvalKompas.

3. 1^e deel rapportage

In het 1^e deel van deze rapportage zullen inzichten en analyses gegeven worden over de Plastic Peukmeuk actie van maandag 31 augustus t/m zondag 6 september 2020.

3.1 Samenvatting opmerkingen vrijwilligers

In de week van maandag 31 augustus t/m zondag 6 september zijn vrijwilligers in alle provincies van Nederland de straat opgegaan om de sigarettenfilters uit de natuur te halen met als doel bewustwording te creëren bij consument, producent en politiek. De geschatte hoeveelheid opgeruimde filters bedraagt 142.000 stuks, waarvan er 53.315 geregistreerd zijn via de Litterati-app.

Bij deze grote hoeveelheden is het geen verrassing, dat de vrijwilligers aangaven, dat het geen enkel probleem was om grote aantallen filters te vinden. In elk dorp en elke stad lagen de parkeerplaatsen, winkelgebieden, recreatiegebieden, horecalocaties, openbaar vervoer locaties, sportomgevingen, maar ook de woonomgeving vol met filters.

Vrijwilligers hebben in de bosjes gelegen, op de knieën filters uit goten gehaald, grote hoeveelheden bij elkaar geveegd en het daarna geregistreerd, onder bankjes gelegen, grasvelden doorploeterd en bosschages uitgekamd en duizenden keren gebukt. Niks was hun te gek om eenieder te laten zien dat filters in aantallen het grootste aandeel heeft in de zwerfafvalproblematiek.

3.2 Analyse vanuit ZwerfAfvalKompas

Overzichtskaart Nederland geregistreerde filters van 31-08-2020 t/m 6-09-2020:

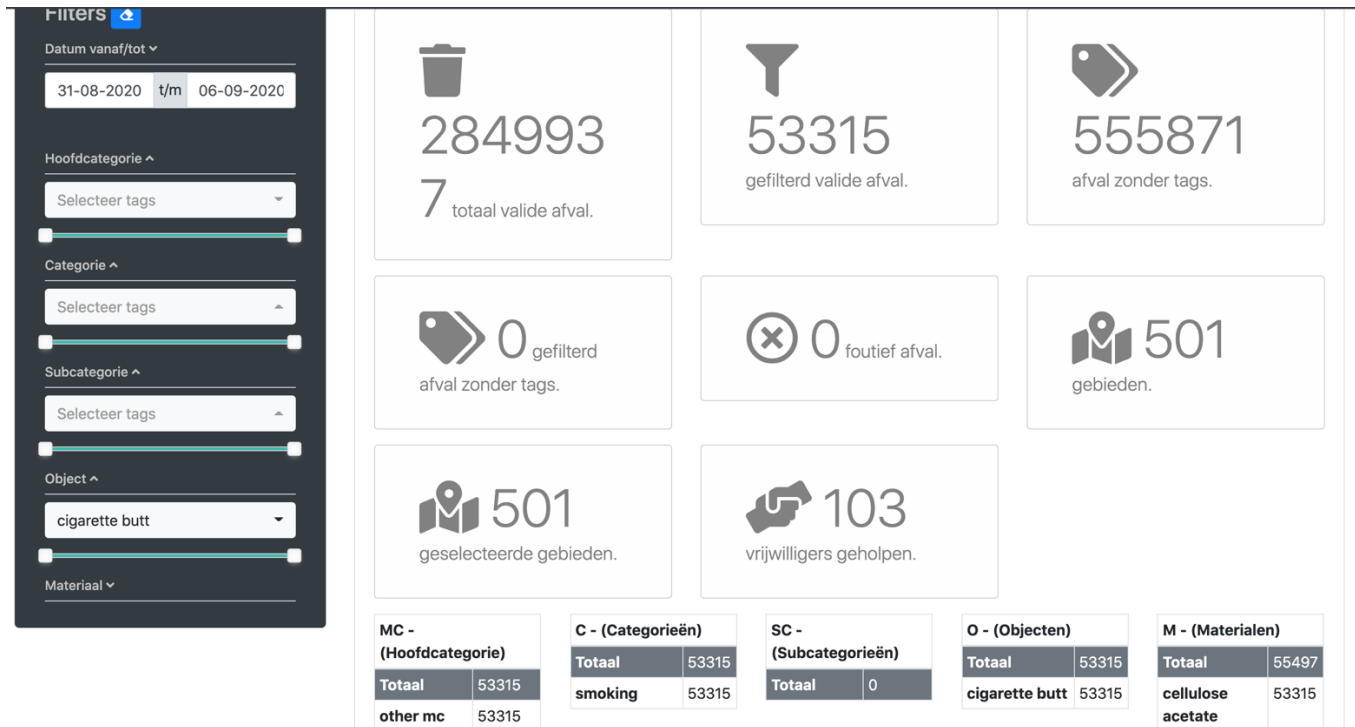
De overzichtskaart van Nederland geeft een globaal inzicht over de locaties en hoeveelheden filters die opgeruimd en geregistreerd zijn.

De verschillende kleuren geven een indicatie van gevonden hoeveelheden. Blauw geeft de tientallen aan, geel de honderdtallen en rood de duizendtallen.

Plastic Peukmeuk 2020

Statistiekenweergave

Bovenstaande statistiekenweergave is ontleend aan het Zwerfafvalkompas. Met datumfilter 31-08-2020 t/m 06-09-2020 en objectfilter cigarette butt, komt naar voren dat er 53.315 filters zijn opgeruimd en geregistreerd door 103 vrijwilligers. Alle filters hebben de labels smoking, cigarette butt en cellulose acetate gekregen.

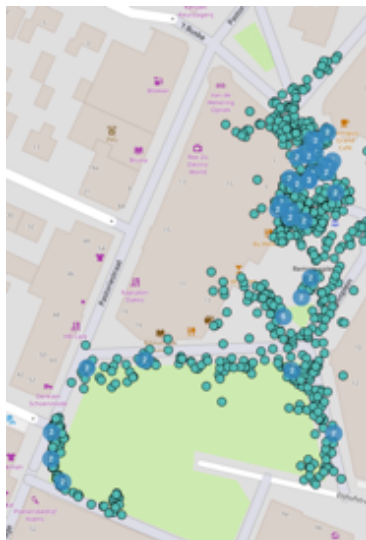

Plastic Peukmeuk 2020

Hotspot locaties:

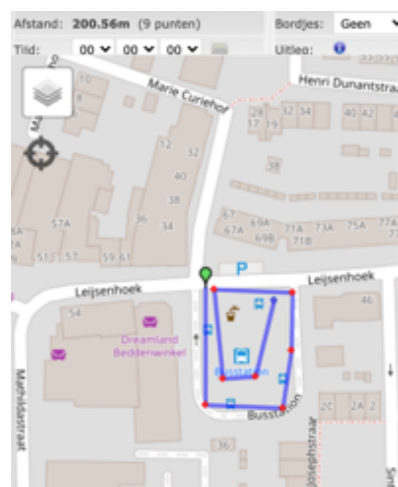
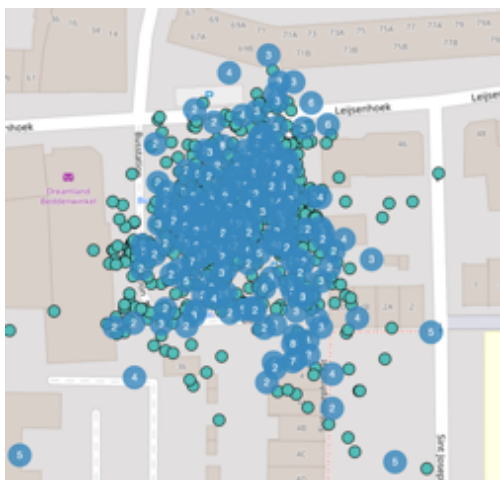
Onderstaande afbeeldingen geven een beeld van 9 verschillende hotspotlocaties binnen 9 verschillende gemeenten. Deze afbeeldingen zijn een kleine greep vanuit de grote hoeveelheden hotspots in Nederland. Hiermee wordt een globaal beeld van de problematiek gegeven.

Horecagebied centrum Duiven

In het horecagebied van de gemeente Duiven zijn in totaal 903 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover filters opgeruimd zijn bedraagt 400 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 2.257 filters per strekkende kilometer liggen.

Busstation Oosterhout

Op het busstation in Oosterhout zijn in totaal 1.418 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 200 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 7.090 filters per strekkende kilometer liggen.

Lelystad strand

Op het strand in Lelystad zijn in totaal 1.497 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 995 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 1.504 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

Op de kade in Venlo zijn in totaal 1.201 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 591 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 2.032 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

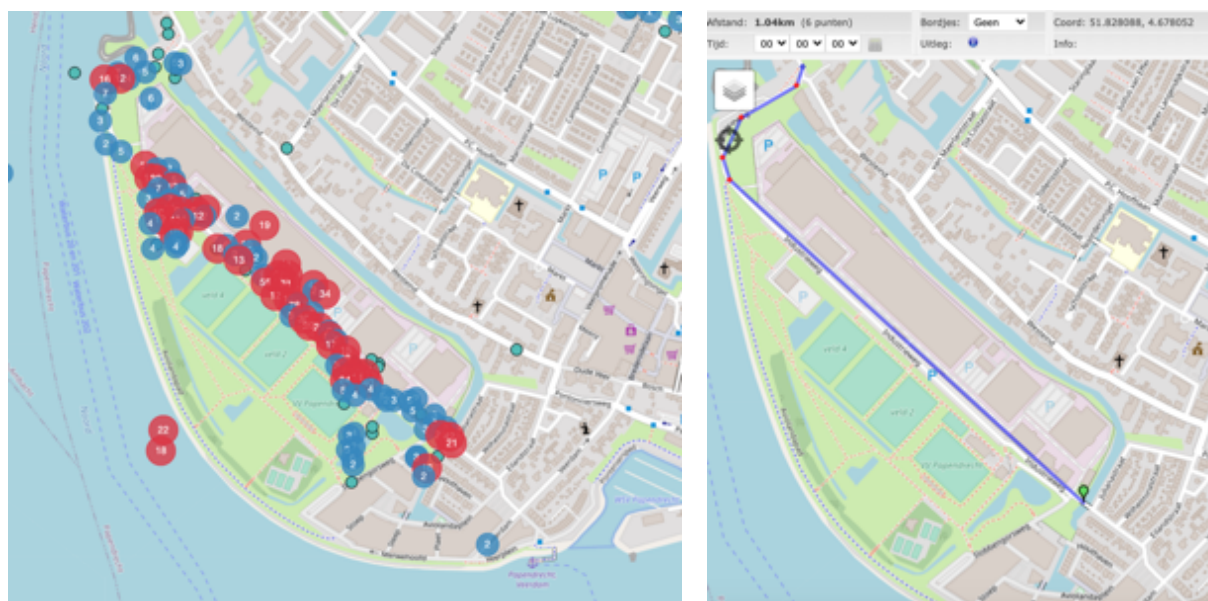
Plastic Peukmeuk 2020

Renkum winkelcentrum, supermarkten en parkeerplaatsen

In het winkelcentrum van Renkum zijn in totaal 1.972 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 944 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 2.088 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

Sportvelden Papendrecht

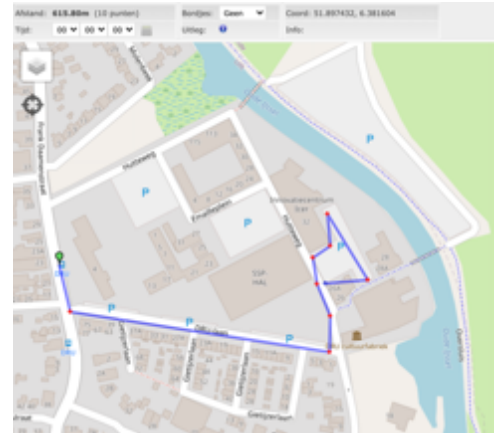
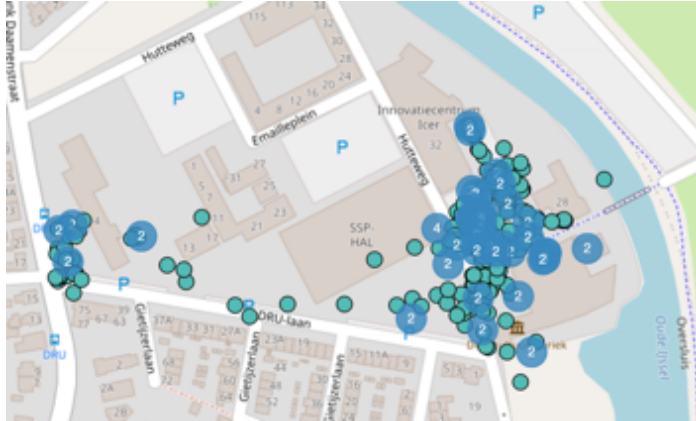

In de omgeving van de sportvelden van Papendrecht zijn in totaal 1.617 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 1.040 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 1.554 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

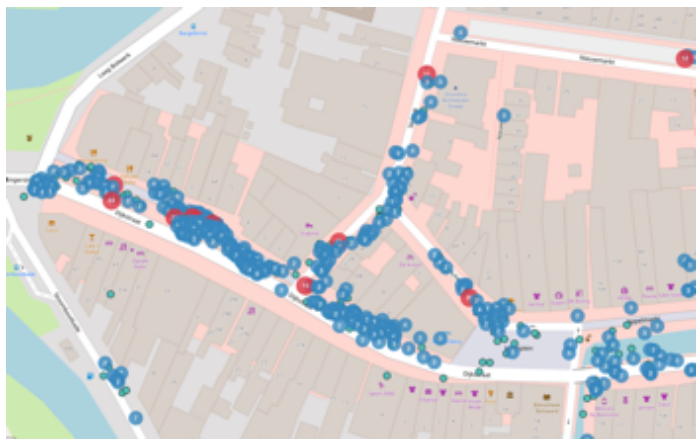
Plastic Peukmeuk 2020

Ulf parkeerplaats conferentiecentrum DRU

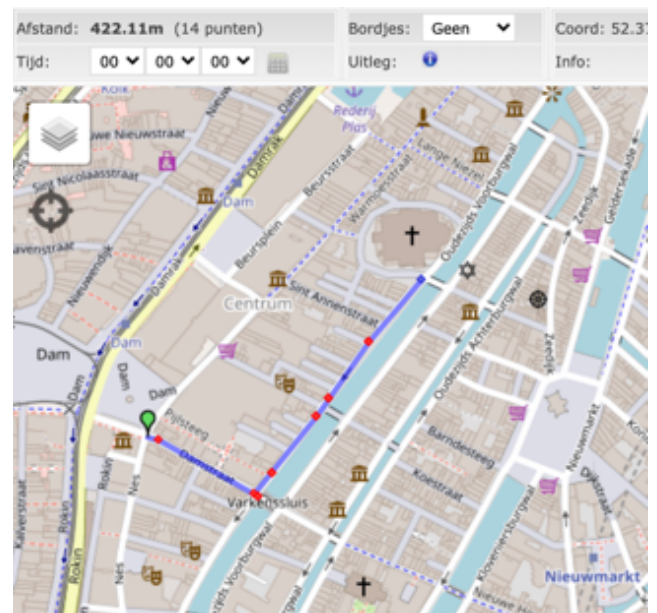
In de omgeving van conferentiecentrum DRU te Ulf zijn in totaal 387 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 615 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 629 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

Bolsward centrum/winkelgebied

In het centrum van Bolsward zijn in totaal 1.783 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 479 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 3.722 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

Amsterdam centrum

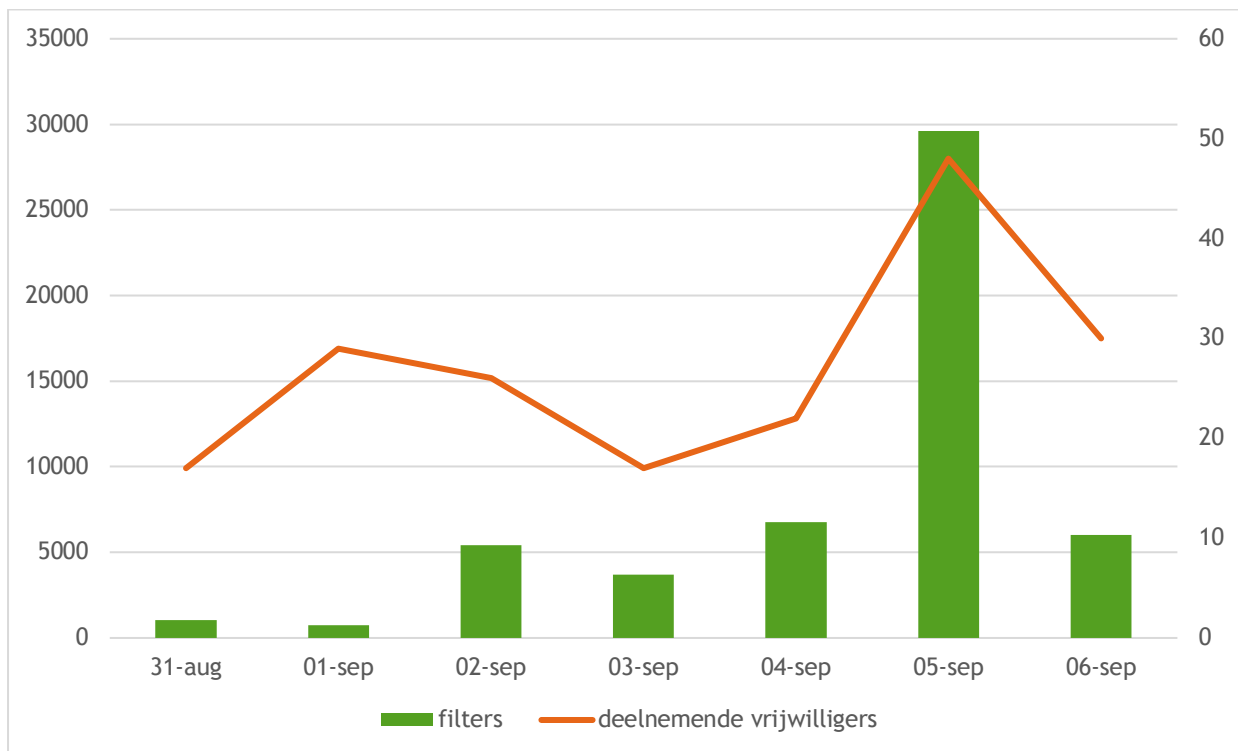

In het centrum van Amsterdam zijn in totaal 2.711 filters opgeraapt en geregistreerd. De totale afstand waarover de filters opgeruimd zijn, bedraagt 2.682 meter. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 1.010 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

Plastic Peukmeuk 2020

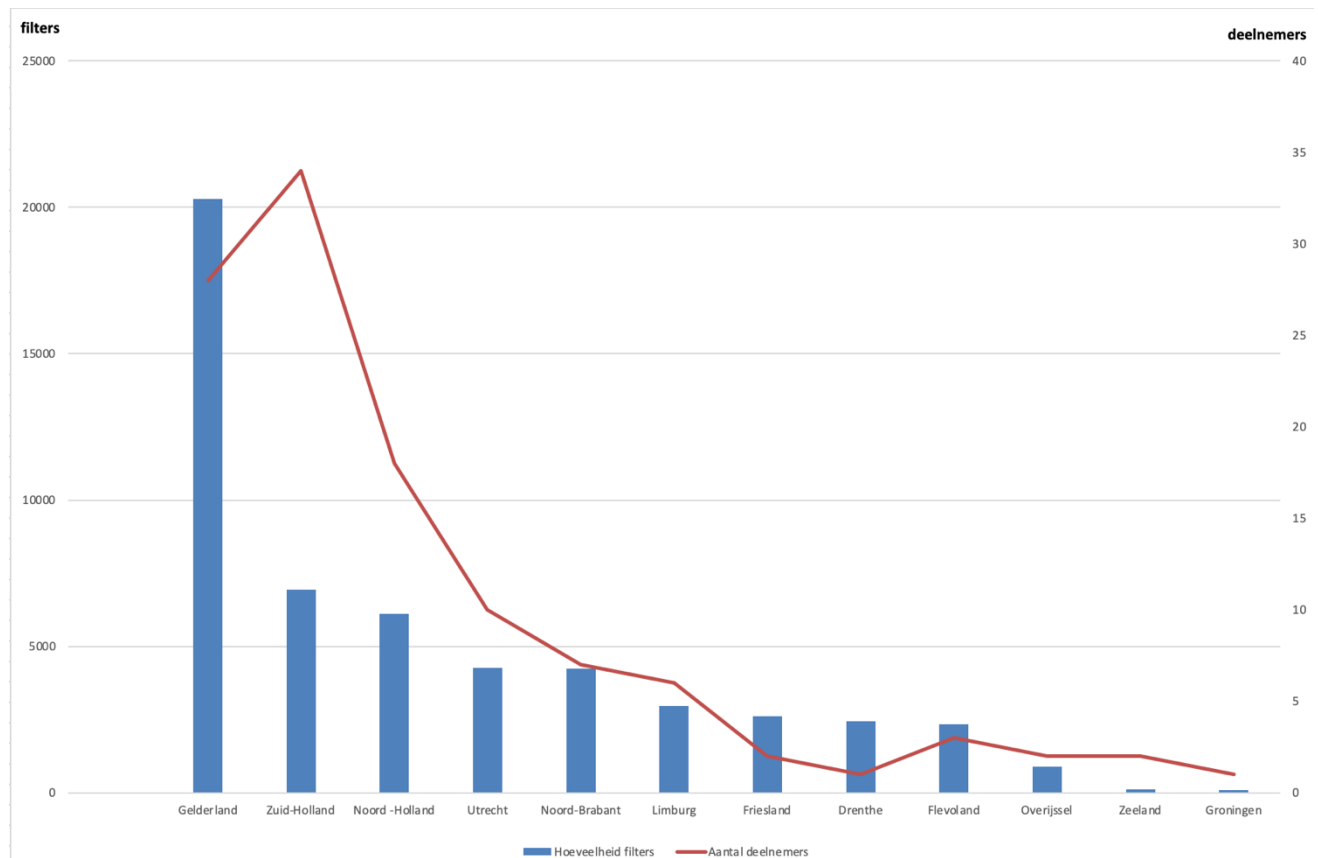
Maandag 31 augustus	1045	17 vrijwilligers
Dinsdag 1 september	728	29 vrijwilligers
Woensdag 2 september	5418	26 vrijwilligers
Donderdag 3 september	3700	17 vrijwilligers
Vrijdag 4 september	6762	22 vrijwilligers
Zaterdag 5 september	29632	48 vrijwilligers
Zondag 6 september	6030	30 vrijwilligers
Totaal	53315	103 verschillende vrijwilligers

Bovenstaande tabel en afbeelding geven per dag weer hoeveel vrijwilligers er van 31 augustus 2020 t/m 6 september 2020 filters geregistreerd hebben. Tevens laat het zien hoeveel filters er per dag geregistreerd zijn.

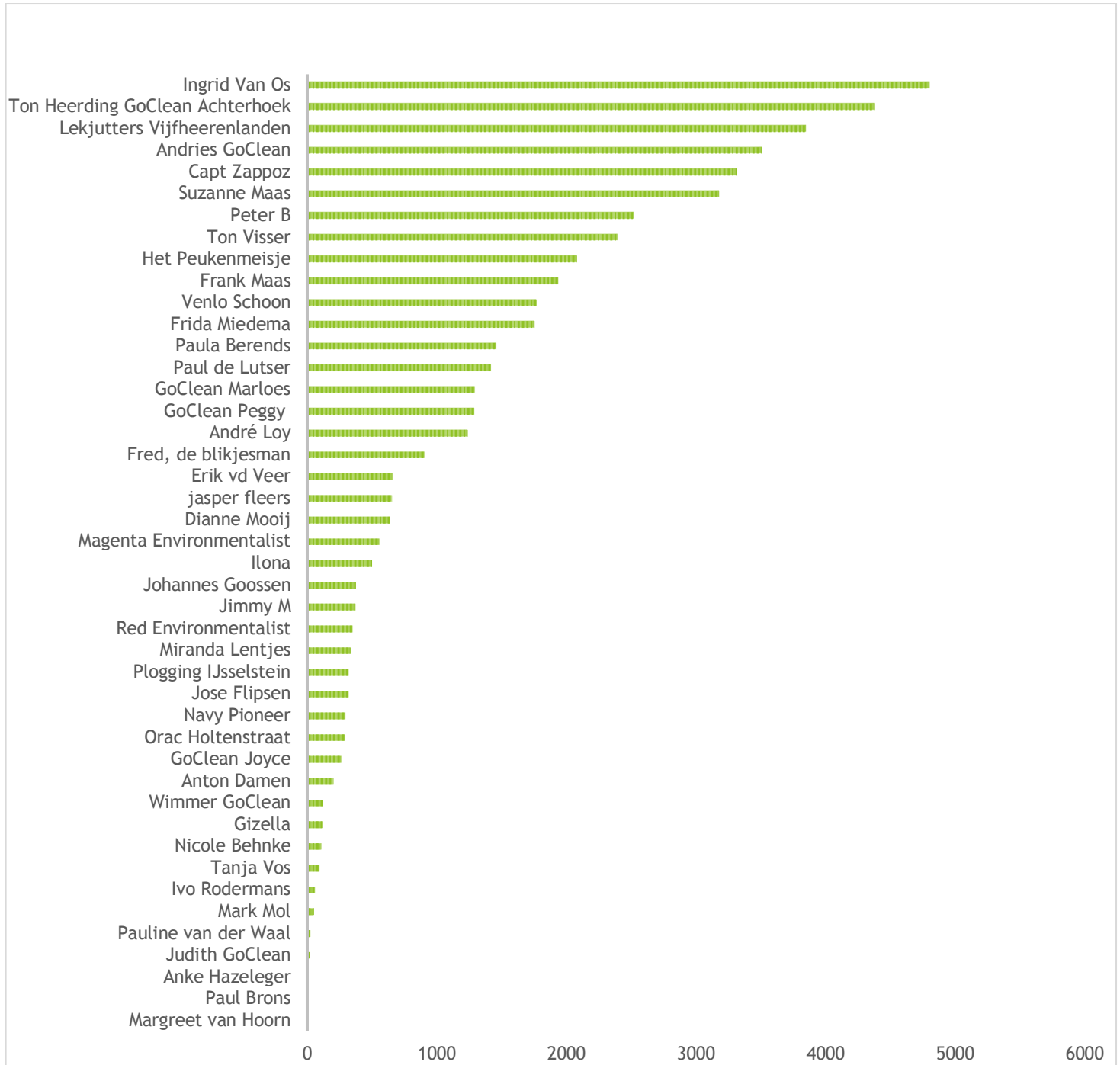
Overzicht per provincie:

Provincie	Hoeveelheid filters	Aantal deelnemers
Gelderland	20274	28
Zuid-Holland	6932	34
Noord-Holland	6115	18
Utrecht	4257	10
Noord-Brabant	4242	7
Limburg	2977	6
Friesland	2609	2
Drenthe	2448	1
Flevoland	2355	3
Overijssel	889	2
Zeeland	122	2
Groningen	95	1
Totaal	53315	103 verschillende vrijwilligers

Bovenstaande tabel en afbeelding geven per provincie weer hoeveel vrijwilligers er van 31 augustus 2020 t/m 6 september 2020 filters geregistreerd hebben. Tevens laat het zien hoeveel filters er per provincie geregistreerd zijn.

Overzicht registrerende vrijwilligers

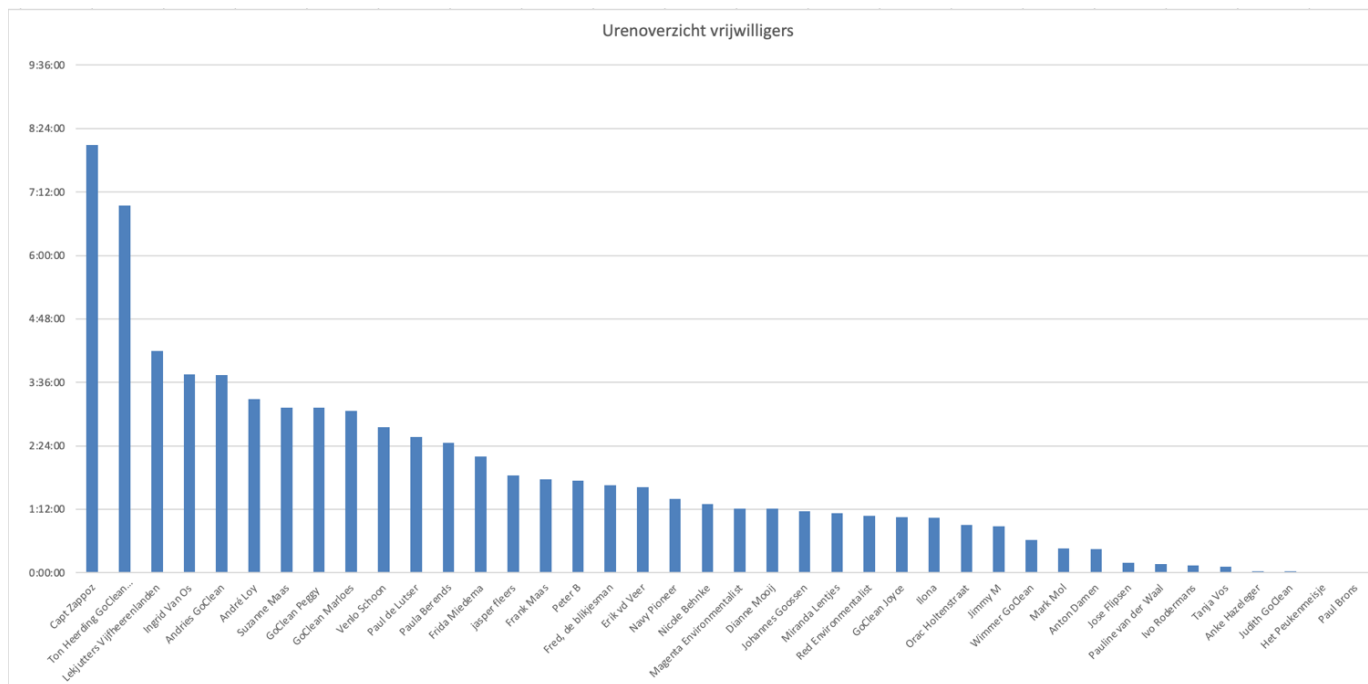
In de challenge Plastic Peukmeuk 2020 hebben 44 vrijwilligers 48.025 opgeruimd en geregistreerd. Bovenstaande grafiek geeft per vrijwilliger weer hoeveel filters zij individueel geregistreerd hebben.

Plastic Peukmeuk 2020

Urenoverzicht vrijwilligers

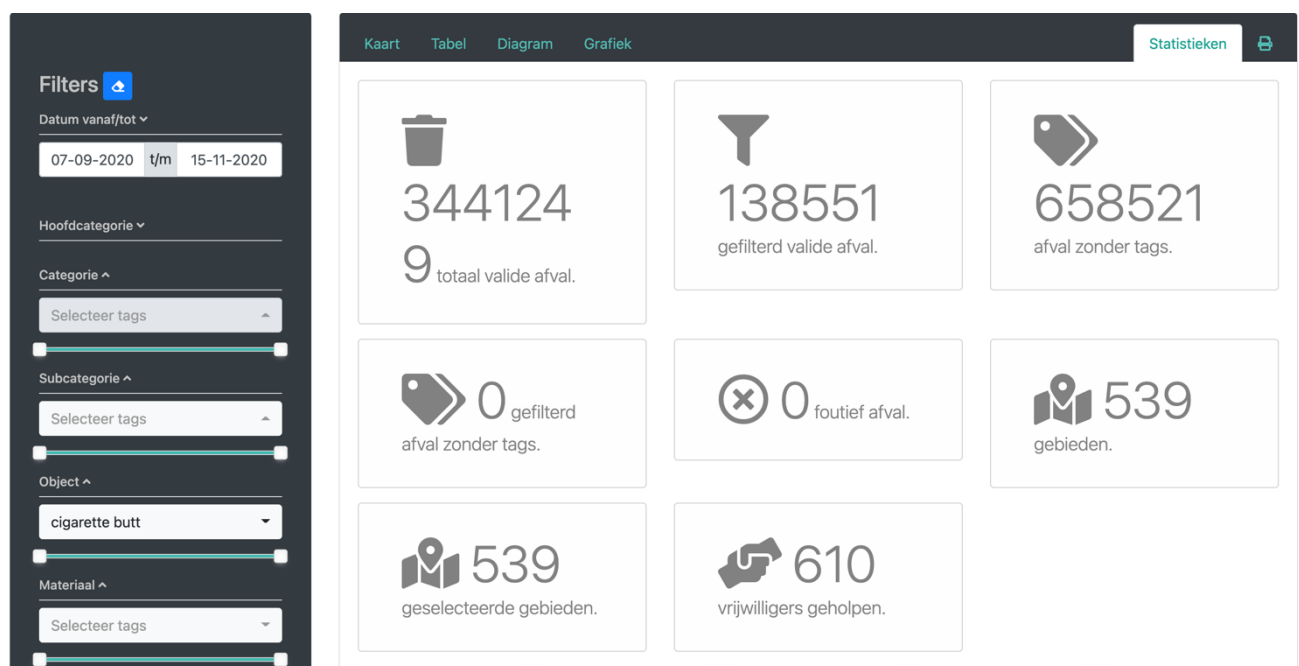
Onderstaande grafiek is een overzicht van actiedag 5 september. In de grafiek staat weergegeven hoeveel uren elke individuele vrijwilliger filters heeft geregistreerd in de challenge Plastic Peukmeuk 2020. Ze hebben 29.632 filters geregistreerd in totaal 72 uur en 31 minuten. In dit urenoverzicht zijn de lange, maar ook korte tussenpauzes niet meegenomen. De werkelijke bestede tijd ligt nog veel hoger.

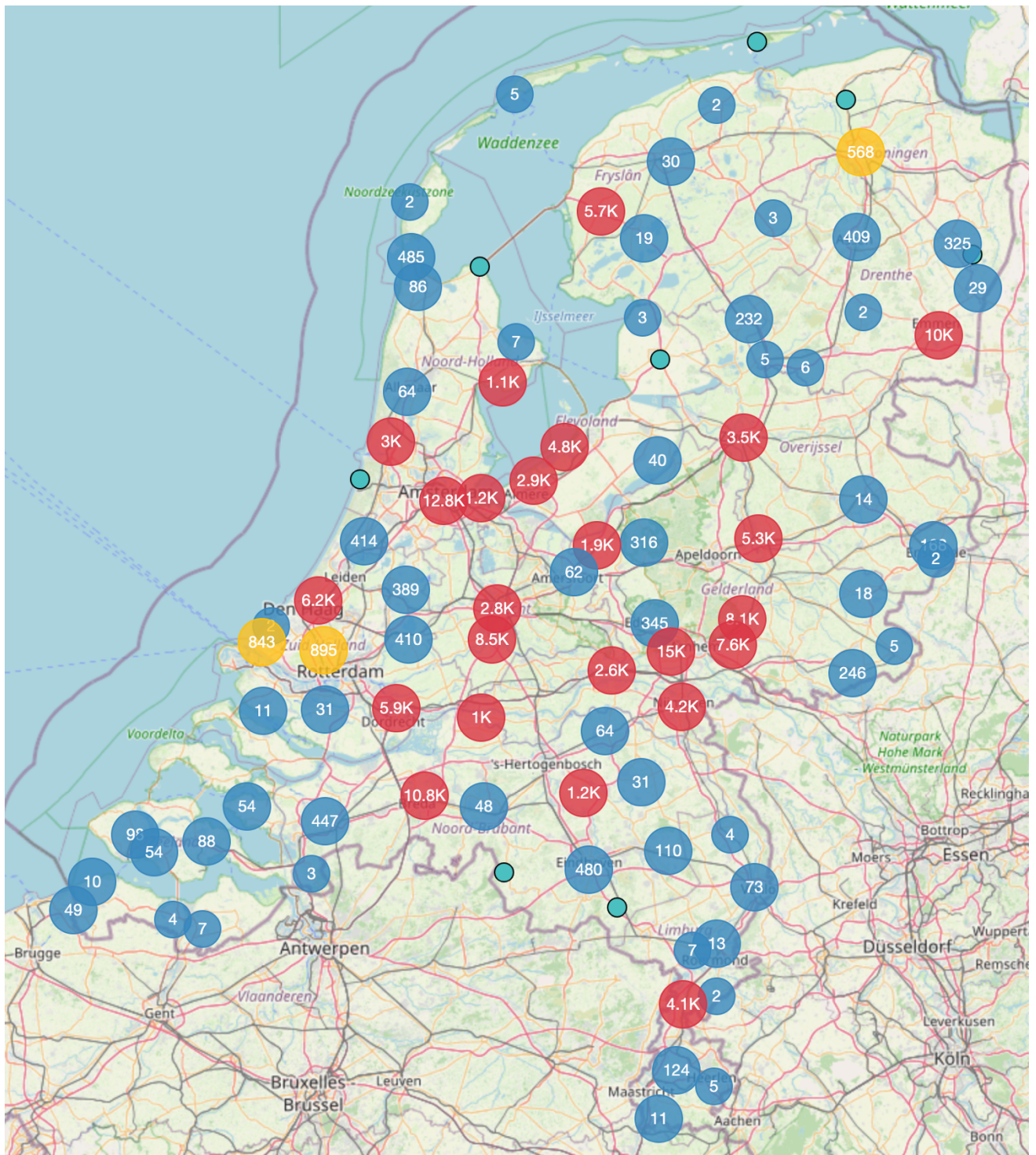
4. 2° deel rapportage

In het 2° deel van deze rapportage zullen inzichten en analyses gegeven worden over de hoeveelheid opgeruimde en geregistreerde filters van maandag 7 september t/m zondag 15 november 2020.

4.1. Analyse vanuit het ZwerfAfvalKompas

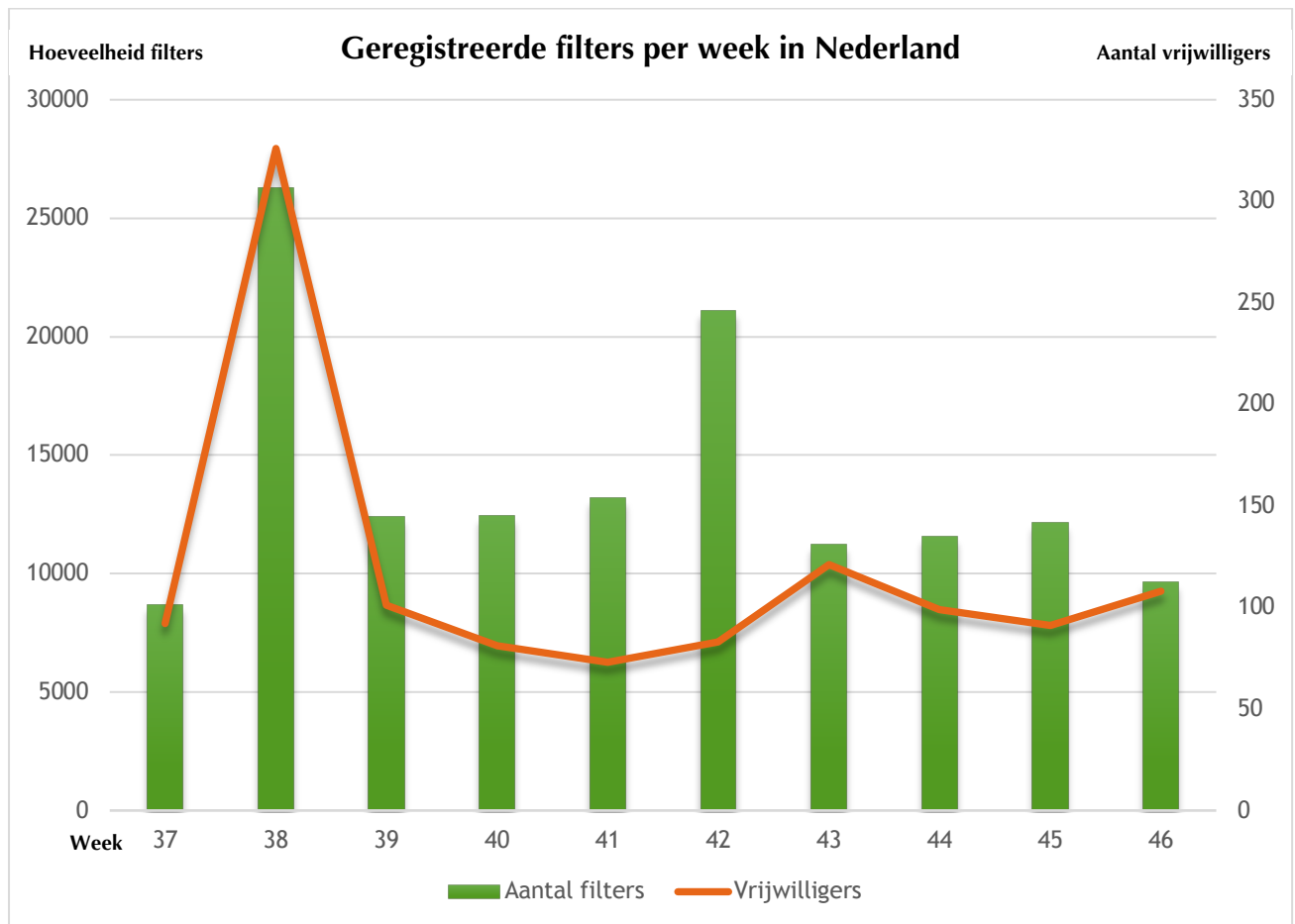
Van maandag 7 september t/m zondag 15 november hebben in totaal 610 vrijwilligers meegeholpen om 138.551 filters te registreren in Litterati in Nederland. In dezelfde periode is er een totaal van 591.254 stuks zwerfafval opgeruimd en geregistreerd in Litterati. Dit betekent dat het aandeel filters in het zwerfafval 23,43% bedroeg. Dit is een aanzienlijk percentage. Bedenk dat vrijwilligers de filters vaak laten liggen, aangezien het opruimen hiervan onbegonnen werk lijkt.

Bovenstaande afbeelding geeft de locaties weer waar alle filters geregistreerd en opgeruimd zijn in Nederland van 7 september t/m 15 november 2020. In elke provincie in Nederland zijn vrijwilligers actief geweest.

Overzicht hoeveelheid geregistreeerde filters per week

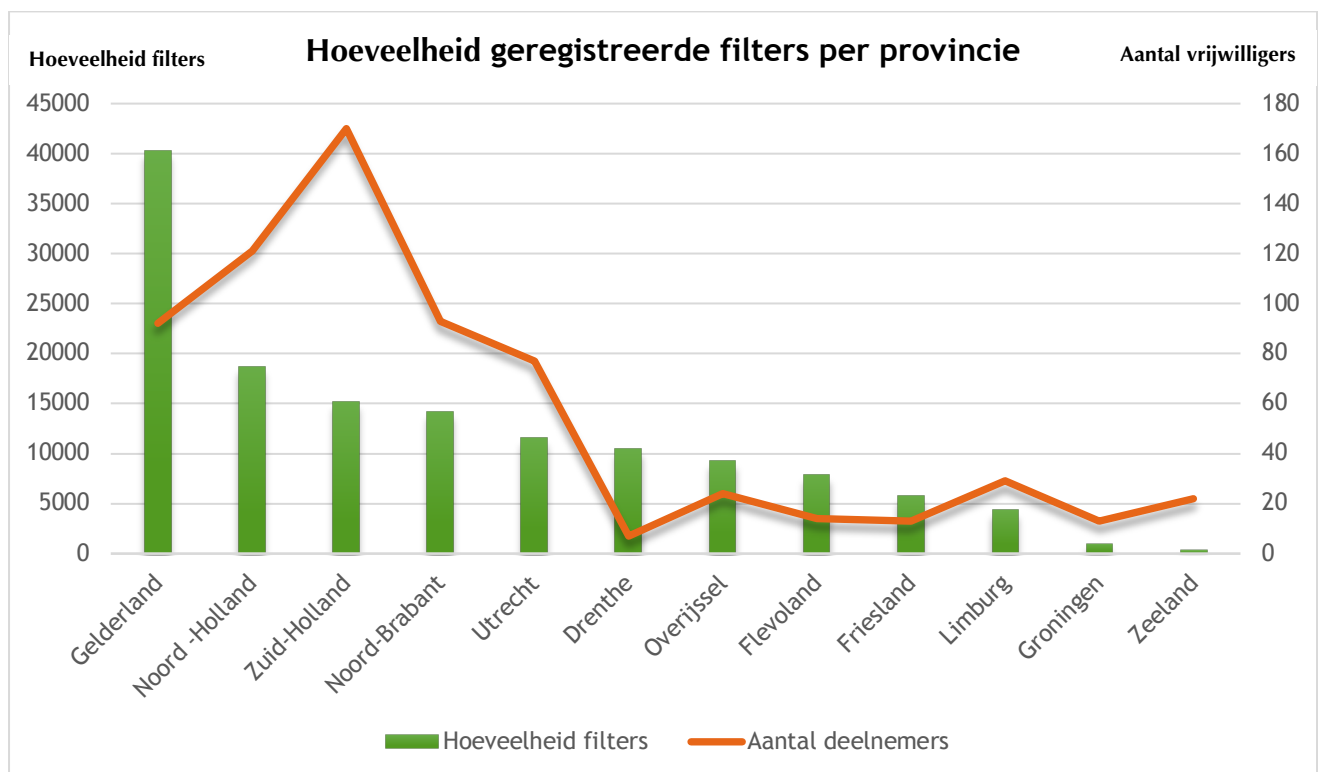
Weeknummer	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46
Aantal filters opgeruimd en geregistreerd in NL	8.683	26.251	12.400	12.416	13.166	21.113	11.223	11.539	12.134	9.626
Aantal deelgenomen vrijwilligers in NL	92	326	101	81	73	83	121	99	91	108

In bovenstaande grafiek is aan de groene kolommen af te lezen hoeveel filters er per week zijn opgeruimd en geregistreerd in Nederland. De oranje lijn geeft aan hoeveel vrijwilligers hieraan hebben meegeholpen. In week 38 zijn er ruim 26.000 peuken geregistreerd. In deze week viel de World Cleanup Day van 19 september 2020. In week 42 zijn ruim 21.000 filters opgeruimd en geregistreerd. Waarom in deze week zoveel filters geregistreerd zijn is speculeren, maar het vermoeden is, dat de herfstvakantie en het ingaan van de gedeeltelijke lockdown hiermee te maken heeft.

Overzicht hoeveelheid geregistreerde filters per provincie

Provincie	Hoeveelheid filters	Aantal deelnemers
Gelderland	40255	92
Noord -Holland	18667	121
Zuid-Holland	15123	170
Noord-Brabant	14168	93
Utrecht	11523	77
Drenthe	10429	7
Overijssel	9207	24
Flevoland	7859	14
Friesland	5718	13
Limburg	4330	29
Groningen	921	13
Zeeland	351	22
Totaal	138551	610 verschillende vrijwilligers

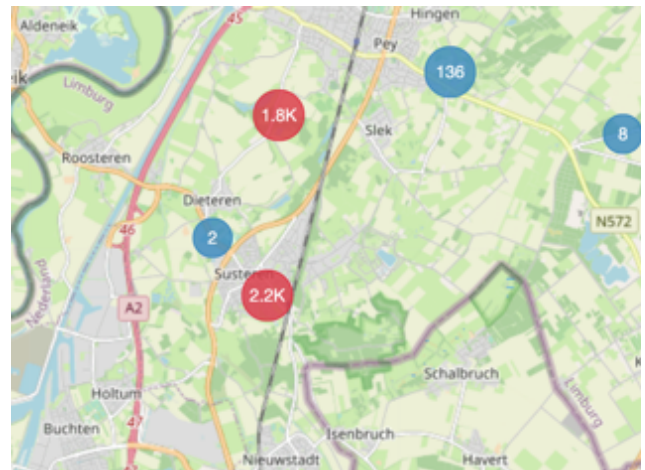
In bovenstaande grafiek is aan de groene kolommen af te lezen hoeveel filters er per provincie opgeruimd en geregistreerd zijn. De oranje lijn geeft aan hoeveel vrijwilligers hieraan hebben meegeholpen. In Gelderland zijn de meeste filters opgeruimd en geregistreerd. In Zuid-Holland waren de meeste vrijwilligers actief.

Hotspots

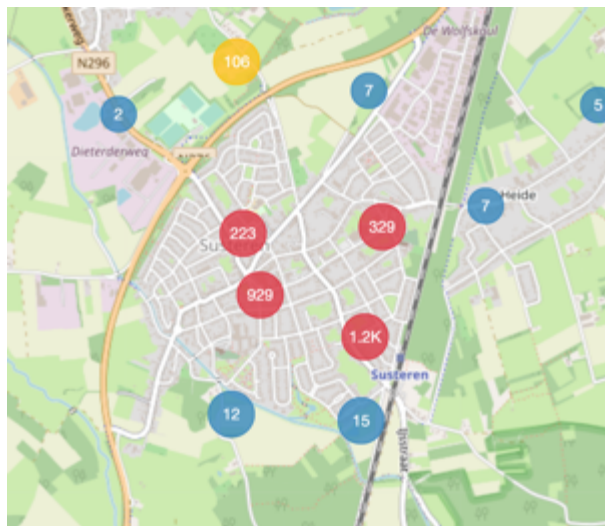
Wij hebben ervoor gekozen om Susteren als voorbeeldlocatie naar voren te halen en in beeld te brengen. Deze locatie kan als voorbeeld gezien worden voor legio locaties in Nederland.

Bovenstaand beeld laat zien dat er in Limburg 4.100 filters zijn opgeruimd en geregistreerd.

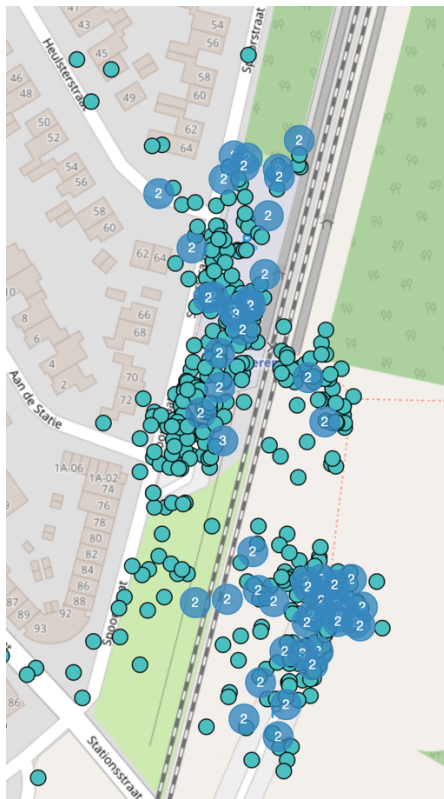
Als er verder ingezoomd wordt, dan blijkt dat er 2.200 filters in Susteren geregistreerd zijn.

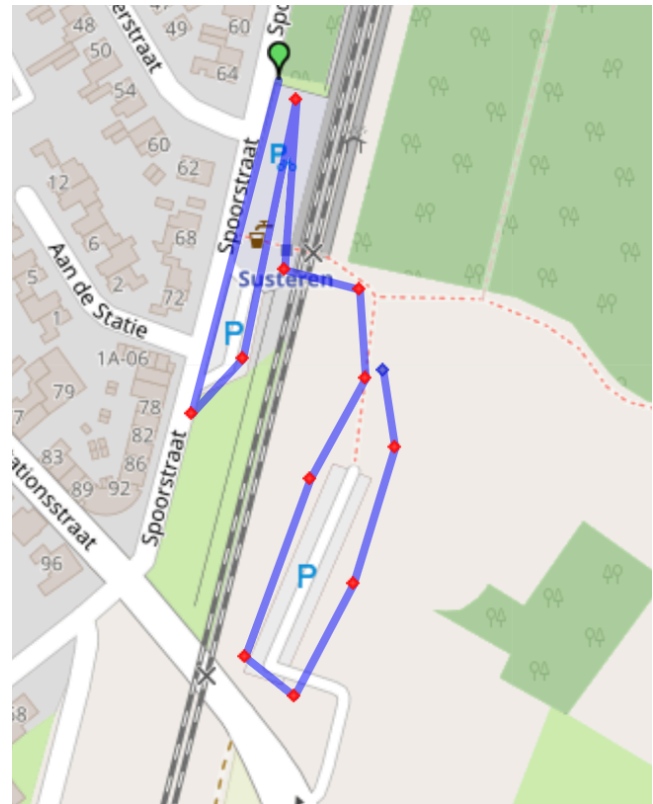
In Susteren zijn in verschillende wijken filters geregistreerd. In de omgeving van het spoor liggen 1.200 filters.

Op dit zoomlevel is goed te zien in welke straten filters geregistreerd zijn en om hoeveel het er gaan. In de omgeving van het spoor lijkt een hotspot aan filters te liggen.

De hotspot blijkt het station van Susteren te zijn. De vele filters zijn gevonden op de parkeerplaatsen en fietsenstallingen van het station.

De afstand waarover de filters gevonden zijn bedraagt 660 meter. Er is een totaal van 520 peuken gevonden op deze locatie. Dit betekent omgerekend dat er gemiddeld 787 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn.

5. Conclusies

- ◇ In totaal zijn er van 31 augustus 2020 t/m 6 september 2020, 53.315 filters opgeruimd en geregistreerd. Van 7 september t/m 15 november zijn er 138.551 filters opgeruimd en geregistreerd. Dit geeft een eindtotaal van 191.866 opgeruimde en geregistreerde filters.
- ◇ In totaal hebben 664 verschillende vrijwilligers meegewerkt met het registreren van de filters. De peuken zijn in heel Nederland op allerlei mogelijke plaatsen gevonden.
- ◇ De hotspotlocaties geven weer dat op de vervuilde locatie er 7090 filters per strekkende kilometer geregistreerd zijn. Op de minst vervuilde locatie zijn er 629 filters per strekkende kilometer gevonden.
- ◇ Op 5 september 2020 hebben 44 vrijwilligers 29.632 filters geregistreerd in totaal 72 uur en 31 minuten.
- ◇ In alle provincies van Nederland zijn vrijwilligers actief geweest.
- ◇ Gezien de vele hotspots van filters op allerlei verschillende locaties in Nederland, is de verwachting dat het filterprobleem in heel Nederland zeer groot is. Als we kijken naar de kaart van Nederland, blijkt dat op de locaties waar opgeruimd is de straten vol lagen.

6. Opmerkingen en Aanbevelingen

- ◇ Dit rapport is gemaakt met als doel inzicht te geven hoeveel filters in Nederland op straat en in de natuur liggen.
- ◇ Zwerfafvalruimers laten over het algemeen tijdens hun zwerfafvalronde de peuken liggen, aangezien het ondoenlijk is om alle peuken op te ruimen.
- ◇ Tijdens deze Plastic Peukmeuk 2020 actie heeft men zich alleen geconcentreerd op het ruimen van filters. Echter, mogen de hoeveelheid sigarettenverpakkingen die in de natuur gevonden worden niet uit het oog verloren worden. Alle onderdelen van een sigarettenpakje (verpakking plus filters) liggen in groten getale in de natuur.
- ◇ Houd in het achterhoofd dat deze resultaten bereikt zijn naast alle opschoonwerkzaamheden die al plaatsvinden door gemeentemedewerkers met o.a. glutons en veegmachines.
- ◇ Filters bevatten cellulose acetaat (plastic) en giftige stoffen. Uit onderzoek blijkt dat een filter het roken niet gezonder maakt. Rokers zuigen extra hard aan een filtersigaret, waardoor de rook dieper in de longen komt. Bovendien laten delen van het filter los en komen ook in de longen met alle gevolgen van dien. Filters op sigaretten hebben geen meerwaarde en vanwege deze reden zou er een verbod op filters moeten komen.
- ◇ De actie Plastic Peukmeuk 2020 is gestart om bewustwording te creëren. Naar aanleiding van de resultaten bevelen we de Nederlandse overheid aan om het aantal peuken op straat en in de natuur scherp te monitoren. Voer deze monitoring onafhankelijk uit en laat er over rapporteren aan de Nederlandse overheid.
- ◇ De huidige wetgeving lijkt niet afdoende om te komen tot een grote reductie van filters op straat en in de natuur. Op Europees niveau is met de aanname van de Single Use Plastics Directive (SUPD) een eerste belangrijke stap gezet om tabaksproducenten verantwoordelijk te houden voor het zwerfafval. Volgens artikel 8 van het SUPD moeten zij onder meer de opruimkosten voor de peuken betalen. Om dit te bewerkstelligen is het raadzaam een kost per peuk vast te stellen, zodat de producenten gemotiveerd worden om de peuken in het zwerfafval te verminderen. Als stok achter de deur is het verstandig dat een wettelijke doelstelling van -70% peuken in het milieu tegen eind 2023 wordt opgenomen.

7. Nawoord

Dit rapport is opgesteld door GoClean in samenwerking met de volgende verontruste organisaties, groepen en personen:

By the Ocean we Unite
Seavents
Sea Going Green
Save your Butt
Recycling Netwerk
Ecomondo
The Bamboo Brush Society
Smyle
Plastic Soup Surfer
Het Peukenmeisje
Straw by Straw

En alle vrijwilligers en zwerfafvalbrigades die hebben meegeholpen om de ongelofelijke hoeveelheid filters in Nederland in kaart te brengen.